

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Urednik: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24— za pol leta . . . . . 12— za tri mesece . . . . . 6— Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . 5-20 za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 5 vinarjev, zastavele številke po 10 vinarjev. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vln Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vln Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5— vsaka nadaljnja vrsta . . . . . 2—

Novo Hindenburgovo operacijsko pozorišče proti Rusiji. - Boji na Galipoljskem polotoku.

Novo Hindenburgovo operacije.

STOCKHOLM, 30. (Cenz.) Namere nemškega armadnega vodstva na Poljskem in v Karpatih, delajo Rusom velike skrbi. Splošno se izraža bojazen, da pride ravno na onih mestih do nepričakovanih napadov, kjer jih Rusi najmanj pričakujejo. Vsekakor je pričakovati v kratkem srditih bojov, vendar pa vlada popolna negotovost glede vprašanja, ali se bo omejevalo delovanje na Karpate, ali pa prično Nemci z ofenzivo na kakem drugem mestu.

DUNAJ, 30. (Cenz.) Na naših frontah se razven krvavo odbitih ruskih napadov proti Zwininu in višini Ostry, ni zgodilo ničesar važnejšega.

Zato pa zaslužujejo tem večje upoštevanje nove Hindenburgove operacije. Njihovo pozorišče je ozemlje na obeh straneh kraja Szawle ob železnici, ki vodi v severozapadni Rusiji od Dinaburga proti Libavi. To je torej sedaj čisto novo operacijsko ozemlje v vojni proti Rusiji.

Operacijska smer zamore biti za Ruse zelo občutljiva. Rusi preko te ofenzive, ki je nedvomno dobro fundirana, ne morejo iti kar tako na dnevni red, ker posega v življenjske živce carske države. (Tagespost.)

Rusko poročilo o bojih v Karpatih.

BERN, 30. (Cenz.) Iz Petrograda se poročila: V »Novoje Vremja« objavila neki višji ruski častnik, ki je bil v vseh bojih v Karpatih, sledeči pregled bojov: V svrhu okupacije čisto majhnega ozemlja »Csarna - Lutoviska - Smolnik, smo morali poslati v boj sedem polkov, skupno 30.000 mož in ti so rabili od 7. februarja do 14. marca, predno so ršili svojo nalogo in zamogli prisiliti sovražnika, da se je umaknil za Smolnik. Ta »zmaga« je stala Ruse 20.000 mrtvih in ranjenih. V maskovih na višini 804 so avstrijske čete uničile kar cele bataljone.

Po višini 804 so prišle na vrsto višine 764, 709, 646 in 703, ki se dvigajo ob Lutoviski. Avstrijska artiljerija je pomedla z višine 703 tri ruske napade in prešla nato kmalu v ofenzivo. Le z novimi velikimi močmi se je močno decimiranim Rusom posrečilo zasesti višino. V času, ko so imeli Avstrijci le nezmatne, so imeli Rusi že krvave izgube.

S posebnim junaštvom in veliko trdo-vratnostjo so branile avstrijske čete višino 685, ki so jo držale do skrajnosti. 14 maskov se je razbilo ob žičnih ovirah naših sovražnikov. Rusi so poslali v boj tudi zadnje rezerve, tako da je razven generalnega štaba ostalo za kritje le 24 mož. Potem ko nam je prizadejal sovražnik grozne izgube, se je končal pod zaščito noči umaknil. Mi smo bili prisiljeni, da smo poslali od Csarne več bataljонов v ojačenje, da izenačimo na višini 685 zadobljene zgube.

Boji za višino 938 so bili spojeni s podobnimi, če ne še večjimi izgubami. Tekom tega boja so Avstrijci streljali na nas z višine 902 in napravili velike vrzeli v naših vrstah. Artiljerija orenburških kozakov je poskušala zaman držati avstrijsko artiljerijo na višini 902 v šahu. Ruske izgube pri tem napadu se cenijo na dva bataljona.

Istočasno so bili izvršeni novi ruski napadi proti višinam 902 in 938, toda avstrijska in nemška protiofenziva nas je prisilila, da smo se umaknili beže, pri čemer je obležala na bojišču polovica našega moštva. Vsi oficirji, razven dveh, so padli. Od napadajočih ruskih brigad se je vrnilo le 2000 in 3800 mož.

Iz izvajanih oficirja je razvidno, da pomeni karpatska ofenziva Rusov največji polom. Par kilometrov pridobitve na prostoru med Csarno - Lutovisko - Smolnikom, so Rusi drago plačali. Pripomniti je še, da so imeli Rusi podobne izgube še na 40-50 drugih mestih.

Vojna Turčije proti tropsporazumu. Boj za Bardanele.

CARIGRAD, 30. (Agence Tel. Ottom. Mill.) Glavni stan javlja: Pri Kabatepe na Galipoli je poizkusil sovražnik različne akcije, da bi se osvobodil iz tesnega objema, v katerega je zašel. Ali mi smo te poizkuse zavrnilo ter prisilili sovražnika, da se je umaknil do 500 metrov pred morskimi obrežjem ter se zatekel pod varstvo strelcev svojih ladij. Prizadeli smo sovražniku občutne izgube.

Poizkus za izkrcanje, ki ga je uprizoril sovražnik pri Sarasu pod varstvom enega

dela svojega brodogojca, se je izjalovil popolnoma.

Z drugih bojišč ni poročati nič posebnega.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Iz Erzeruma poročajo: Že tri dni se vrše spopadi med poizvedovalnimi patroljami. Sovražnika smo odbili na vsej fronti, provzročivši mu izgube. Južno od Artvina so se Rusi umaknili po dnevem boju v vzhodni smeri.

Galipoljski grški metropolit ekumenskemu patrijarhatu.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Grški metropolit v Galipolju je poslal ekumenskemu patrijarhatu sledečo brzojavko povodom obstreljevanja Madytosa po nekem sovražnem letalu: »Angleži so z bombami obstreljevali Madytosa in povzročili tako smrt škofovskega vikarja in nekaterih meščanov. Protestiramo najodločneje proti tej brutaliteti Angležev, ki trdijo, da spadajo k takozvani kategoriji civiliziranih narodov.

Izgube angleškega ekspedicijskega zbora v Sredozemskem morju.

LONDON, 30. (Kor.) Danes objavljeni seznam o 13 ranjenih oficirjih angleškega ekspedicijskega zbora v Sredozemskem morju, vsebuje tudi imeni dveh general-majorjev, katerih eden je podlegel za ranami.

Nemški letalci na Angleškem.

LONDON, 30. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Izmed bomb, ki so jih vrgli sovražni letalci na Ipswich, je padla ena na streho neke hiše, v katerem stanuje iz treh članov obstoječa rodbina. Bomba je padla v spalnico 12 letne hčerke, ki pa je rešila svoje življenje. Hiša in obe sosednji poslopji so se vžgali in so bili uničeni. V Bury St. Edmundu so se istotako vžgale tri hiše.

Uspeh zadnjega nemškega poleta nad Belfort.

BAZEL, 30. (Kor.) »Nationalzeitung« poroča k uspehu zadnjega nemškega poleta nad Belfort: V Petite Fontaine je nastal požar na neki pristavi, kjer je bilo nastanjeno vojaštvo. Znatnejši del živinc in krme je bil uničen. Domneva se, da je povzročila požar kaka letalska bomba, cenzura vsaj prepoveduje podrobnejša poročila o vzrokih, kako je nastal požar.

Ruski car v Sebastopolu.

PETROGRAD, 29. (Kor.) Car je dopel v Sebastopol.

Pred novim avstrijskim vojnim posojilom.

DUNAJ, 31. (Kor.) Kakor poroča »Korrespondenz Wilhelm«, se je vršila danes zvečer v prostorih poštnohranilniškega urada pod predsedstvom podguvernerja viteza Letha konferenca članov konzorcija za izvedbo državnih transakcij. Pri konferenci se je podrobno razpravljalo o modalitetah eventualnega drugega vojnega posojila. Konzorcijalni člani, ki so izjavili, da hočejo tudi pri tej transakciji zastaviti vse svoje sile v službo dobre stvari, so stali v konkretnih predlogih, ki jih bo podguverner vitez Leth v prihodnjih dneh predložil finančnemu ministru baronu Engelu.

Žito iz Rusije za Francijo.

LYON, 29. (Kor.) Glasom vesti v listih iz Petrograda, je dovolila vlada za april izvoz 60 milijonov pudov žita v vrednosti 100 milijonov rubljev na Francosko.

Ljudstva v kraljevini Poljski (ruski Poljski)?

Poljski žurnalist je potrdil to, a je dostavil, da se tudi Nemci v ruski Poljski drže povsem pasivno. Na to da je opozarjala nedavno tudi »Frankfurter Zeitung«, navajajoč v opravičenje Nemcev, da delajo to le iz modre in potrebne previdnosti, ker ne vedo, kaka bo bližnja bodočnost.

Tako, tako — je pripomnil Ganghofer — saj je to povsem naravno; položaj prebivalstva, ki se nahaja med dvema valjarmema orjaških armad, je zelo težaven.

S tem je bil razgovor pri kraju in nemški publicist je pooblastil poljskega urednika, da ga sme ta razgovor priobčiti. Nu — lahko. Saj ne vsebuje ničesar, kar bi moglo dati kako orientacijo, ki bi utegnila neprijetno zadeti bodi na nemško, bodi na poljsko stran. Ganghofer je sicer napravil prijazen kompliment poljskemu ljudstvu in poljskemu vojaku, ali gori do podbradka je bil »zapet« glede poljskega problema in bodočnosti Poljakov. Izgovoril se je, da so stvari »preoddaljene« in »prenepoznane«. Morda pa ravno to izogibanje vsakemu odgovoru, kakršnjega bi bil želel poljski žurnalist, ni brez simptomatičnega pomena!

Poljska stvar da spada v »zadnje cilje sedanje vojne«. To bi bila nekaka menica — brez podpisa!

Razmere na Ruskem.

V torkovem drugem jutranjem izdanzju piše »Kölnische Zeitung«: Pred kratkim iz Petrograda se vrnivši nevtralec, ki je stalen sodruknik našega lista, piše o vtiskih, ki jih je dobil za časa svojega bivanja v ruskem glavnem mestu. Piše: »Zaupanje v zmago je sedaj na Ruskem zelo veliko. Po mojem mnenju je treba to pripisati padcu Przemysla, čigar poveljnika rusko časopisje hvali zaradi njegove hrabrosti na vse mogoče načine, in uspehom v Karpatih, pretiranosti v poročilih ruskega poveljništva, toda o kakem navdušenju se kljub temu ne da govoriti. . . Mislim, da se muzik, kmet, ki se danes daje državi večino bojevnikov, rad podvrgava težavam vojne, ker so mu popi vbili mnenje, da gre za dobro in zlo Rusije; toda da bi vojaki peli pesmi, ko gredo po ulicah, odhajaje na bojišče, to bi bilo v Rusiji prav tako nenavadno, kakor da bi rajenci v bolnišnicah želeli zopet priti na fronto. V Petrogradu je neštevilno ranjenec. V mnogo ulicah je skoraj vsaka druga zasebna hiša preurejena v bolnišnico in povsod po ulicah je videti dolge vrste okrevajočih vojakov, ki se izprehajajo s svojimi strelčnicami. Za ranjence je poskrbljeno kar najbolje, ne manjka jim ničesar in požrtvovalnost je zelo velika.

Razvrajene dame, ki nikdar niso pomislile na delo, se z veliko vnemo oprijemajo prostovoljnega dela: oskrbovanja vojakov in bolniške postrežbe.

Vojakov ne manjka; da nedostaje častnikov, priznavajo Rusi sami; vedo tudi, da častniki, ki so posečali samo petrazredno šolo in ne znajo niti vezbati niti streljati, po štirimesečnem, pri posebnem orožju osemmesečnem vežbanju ne izdajo dosti, toda tolažijo se, da v drugih vojujočih se državah tudi ni dosti bolj v tej stvari.

Najobčutnejše je v tem času pomankanje streliva. Res je, da prihaja strelivo iz ustrezne in potrebljive Amerike ter iz prijateljske Japonske, toda to ne zadostuje, dasiravno so Putilovske in druge tovarne znatno zvišale proizvodnjo. Željno se pričakuje, da se zopet prične plovba po Belem morju in da se izsili predor skozi morske ožine. Toda tudi v Rusiji nimajo dosti upanja, da bi se to zgodilo tako kmalu.

O bodočnosti Carigrada je treba sedaj priti na čisto. Izprva ni mislila Anglija na to, da bi Rusija dobila Carigrad, toda po tem, kar mi je bilo povedano v Petrogradu, so Angleži in Francozi odvisnejši od Rusov nego ti od njih.

Za balkanske države se baje nocejo dosti brigati, in če bi šlo tako, kakor mislijo Rusi n Angleži, bi ostale Romunska, Grška in Bolgarska pri delitvi turške dedščine praznih rok.

Kar se tiče verjetnega trajanja vojne trdijo oni, ki so poučeni posebno dobro, da bo Nemčija meseca julija že popolnoma premagana in da bo pač morala skleniti mir za vsako ceno. Drugi pa sodijo, da bo mogla vzdržati do septembra. Odičen učenjak in znan politik mi je pripovedoval, da ne verjame, da bi se mogla Nemčija uničiti in da bi se mogla poraziti prej nego v enem letu. Nemčija da zato, ker je poklcala toliko ljudi pod orožje, ne bo mo-

gla obaviti bodoče žetve in bo končno izmučena in izčrpana, da bo morala skleniti mir. V ostalem pa je izhajalo iz njegovih besedi, da tudi nima trdnega zaupanja v gospodarsko trdnost ostalih držav. »General French je rekel« — tako je govoril — »da se vojna prične šele majnika meseca, in Angleži si res ne žele kmalu konca vojne, toda končno bi vendarle morali pokazati, kaj so storile njihove velike armade«. Ta ruski politik ni govoril o odstopu zemlje, toda treba je pač, tako je rekel, Nemcem prepovedati gradnjo podvodnikov, in nemški militarizem mora biti uničen. »A kaj pa ruski militarizem?« — sem pripomnil jaz. »Ne, ruski militarizem se ne uniči.«

Angležinje v vojnih službah.

Vse kaže, da hočejo Angležinje sedanjo vojno temeljito izrabiti v doseg svojih namer, po katerih so tako stremele v mirovnem času. Seveda, za volilno pravico sedaj ne gre, pač pa leži gotov sistem v gorečnosti Angležinj po zasedenju po moških izpraznjenih mest. Angležinje hočejo sedaj dokazati, da izvršujejo lahko tudi strogo možko delo. Kake posledice bo imelo to po vojni, tega za enkrat še ni mogoče uvideti tako lahko. Angležinje pričakujejo vsekakor jako mnogo in razumljiv odpor mnogih podjetij proti nadomeščanju moških sil z ženskimi, je pri dežalnih ženah naletel na močen protest. Vse ženske organizacije so na delu in se zavzemajo za stvar svojih članic.

Po izkazu londonskega »Women Labour«, se je do 9. aprila prijavilo 45.000 angleških žen za vojno službo. Oboroževalna dela, pisarniška opravila in kmetijstvo so tri vrste vojnega dela, za katere se poteguje večina žensk. Privlačno silo dela na polju za mnoge ženske je razlagati tako, da so bile od trgovskega urada kake kmetijske šole odposlane na izvežbanje oziroma prakso, po kateri dobe mesto. Vendar pa so lastniki farm proti prevelikemu dotoku žensk.

Zelo veliko je število izobraženih žensk, ki so se zglasile v Londonu, kakor se je tudi poziv vojnega urada v Londonu najbolj obnesel. Škotska prihaja druga na vrsto, dočim je bil rezultat na Irskem in v Walesu zelo siromašen. V zadnje imenovanih deželah so vzeli vso stvar v roke zopet duhovniki in listi izražajo nado, da se bodo ženske sedaj marljivošje priključale za vojno delo kakor dosedaj.

Angleške banke so znatno število mladih moških moči nadomestile z ženskami; slučaj dveh mladih dam, ki ste opustile dobre službe v Londonu, da prevzmete delo dveh vpklicanih uradnikov v neki provincialni banki, je, kakor poroča »Times«, izzval pri uradnikih konkurenčne banke v istem mestu tako odobravanje, da so jima poslali kočarice s cvetlicami in bonboni. Pri tem so se angleški bančni uradniki pred vojno odločno upirali vsakemu poizkusu, da bi se ženske vmešavale v njihove resorte.

Iz mnogih javnih knjižnic se poroča o nadomeščanju moških delavcev z ženskami in istotako so iz raznih velikih zavodov izginili mlajši moški slugi. Po vzgledu Great Central Railway (velika centralna železnica) se poslužujejo skoro vse večje tvrdke za čiščenje žensk, ker opravljajo te dotično delo boljše kakor pa moški.

Kljub pripoznanju žensk v zdravniški službi in kljub podelitvi majorskega čina zdravnic dr. Garrett-Anderson za njeno delovanje v neki vojaški bolnišnici, ki jo je vodila skupno z dr. Floro Murray, je zavzel College of Veterinary Surgeon (akademija živozdravnikov) še vedno odklanjajoče stališče proti dopustitvi žensk. Akademijske oblasti so se pečale pred kratkim s to zadevo, a so odločile, da se morajo pripuščati tudi v bodočnosti samo moški, čeprav je povpraševanje po živinozdravnikih zelo veliko.

